АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Факультет економіки, соціальних технологій та туризму

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

_____ Віктор СУХОМЛИН
_____ 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗАМІСТЬ ЄФВВ

для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня
МАГІСТРА за спеціальністю
С4 Психологія

Форма навчання: денна/заочна

Київ–2026

Програма вступного іспиту замість ЄФВВ для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю С4 Психологія

Схвалено на засіданні Вченої ради
Академії праці, соціальних відносин та туризму,
протокол № 6 від 28.05 2026 р.

Розробник програми:
Пріб Гліб Анатолійович, доктор медичних наук, професор;
Бегеза Людмила Євгенівна, доктор психологічних наук, професор;
Борець Олеся Анатоліївна, доктор філософії у галузі психології
Житинська Марія Олександрівна, к. пед. наук, доцент.

Пріб Г.А., Бегеза Л.Є., Борець О.А., Житинська М.О. Програма вступного іспиту замість ЄФВВ для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю С4 Психологія. К.:АПСВТ 2026 54 с.

Програма схвалена на засіданні кафедри психології, протокол № 8 від 02.03.2026 р

Завідувач кафедри _____ Людмила БЕГЕЗА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Відповідальний секретар
приймальної комісії _____ Надія ПИСАРЕНКО

© АПСВТ, 2026

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Вступ	12
Критерії та структура оцінювання	13
Порядок проведення фахового іспиту	14
Правила поведінки та наслідки порушення	15
Програми вступного випробування	16
Орієнтовний перелік питань вступного випробування	30
Список рекомендованої літератури	32
Додатки	35

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Програму фахового іспиту (замість єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)) для осіб, які мають право на спеціальні умови участі у конкурсному відборі (далі – Програма), розроблено профільною комісією для проведення вступних випробувань АПСВТ відповідно до чинних:

Закону України «Про освіту»;

Закону України «Про вищу освіту»;

Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №373 від 26.02.2026 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.03.2026 за № 374/45768 (далі – Порядок прийому 2026);

Правил прийому на навчання до Академії праці, соціальних відносин і туризму у 2026 році у редакції, затвердженій рішенням Вченої ради АПСВТ від 07.04.2026 р. протокол №7 (далі – Правила прийому до АПСВТ 2026);

наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Програми предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування» від 11.02.2022 № 156;

2. У цій Програмі терміни вжито в таких значеннях:

програма фахового іспиту (замість єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)) – локальний нормативний документ АПСВТ, розроблений відповідно до Порядку прийому 2026 та Правил прийому до АПСВТ 2026, що визначає нормативні, організаційні, змістові та процедурні засади проведення фахового іспиту замість ЄФВВ для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра;

фаховий іспит - форма оцінювання в закладі вищої освіти, що передбачає оцінювання підготовленості вступника щодо здобутих раніше компетентностей та результатів навчання, необхідних для опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти;

фаховий іспит замість ЄФВВ (далі – фаховий іспит) - форма оцінювання в АПСВТ, що передбачає оцінювання підготовленості вступників, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття вищої освіти з певного предметного тесту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.

УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

Найменування розділу	Питома вага розділу, %
1. Основи педагогіки та психології	13–17
2. Історія і теорія педагогіки та психології	20–30
3. Методи дослідження у педагогіці та психології	13–17
4. Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості	40–50

КОГНІТИВНІ РІВНІ ОХОПЛЕННЯ

Рівень A. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання».

Рівень B. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння».

Рівень C. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування».

Рівень D. Необхідний кваліфікаційний рівень «Знання», «Розуміння», «Застосування» та «Аналіз» / «Синтез» / «Оцінка».

№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когніт ивний рівень
1	**РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**	13-17	
1.1	Педагогіка та психологія у структурі сучасних наук	5-7	
1.1.1	Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки	0,5-1,5	B
1.1.2	Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.	0,5-1,5	B
1.1.3	Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток.	0,5-1,5	B
1.1.4	Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ.	0,5-1,5	B
1.1.5	Структура та основні галузі педагогіки.	0,5-1,5	B
1.1.6	Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.	0,5-1,5	B
1.2	Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості	8-10	
1.2.1	Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості.	0,5-1,5	B
1.2.2	Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».	0,5-1,5	B
1.2.3	Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу.	0,5-1,5	B
1.2.4	Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі.	0,5-1,5	B
1.2.5	Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності.	0,5-1,5	B
1.2.6	Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика навчальної діяльності школяра.	0,5-1,5	B

1.2.7	Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації та розвитку особистості учня.	0,5-1,5	В
1.2.8	Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.	0,5-1,5	С
1.2.9	Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.	0,5-1,5	В
2	**РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**	20-30	
2.1	Педагогічна та психологічна думка XVII - початок XX ст.	8-12	
2.1.1	Педагогічна теорія Я.-А. Коменського.	0,5-1,5	В
2.1.2	Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.	0,5-1,5	В
2.1.3	Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича.	0,5-1,5	В
2.1.4	«Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтессорі.	0,5-1,5	В
2.1.5	М. Грушевський про українську мову й українську школу.	0,5-1,5	В
2.1.6	Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.	0,5-1,5	В
2.1.7	О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості.	0,5-1,5	В
2.1.8	Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вундт.	0,5-1,5	В
2.1.9	Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза.	0,5-1,5	В
2.1.10	Полікультурність — головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.	0,5-1,5	В
2.2	Педагогічна та психологічна думка XX - початку XXI ст.	13-17	
2.2.1	Психоаналітична теорія З. Фройда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку особистості. Механізми психологічного захисту особистості.	1,5-2,5	С
2.2.2	Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.	0,5-1,5	В
2.2.3	Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.	0,5-1,5	В
2.2.4	Неофройдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та	1,5-2,5	В

	необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.		
2.2.5	Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея.	0,5-1,5	В
2.2.6	Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів.	0,5-1,5	В
2.2.7	Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.	0,5-1,5	В
2.2.8	С. Френе: school успіху і радості.	0,5-1,5	В
2.2.9	Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).	0,5-1,5	В
2.2.10	Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.	0,5-1,5	В
2.2.11	Теорія вчинку В. Роменця.	0,5-1,5	В
2.2.12	Виховний ідеал Г. Ващенка.	0,5-1,5	В
2.2.13	Система української освіти: принципи, виды, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із Законом України «Про освіту» (чинна редакція)).	0,5-1,5	В
3	**РОЗДІЛ 3. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ**	13-17	
3.1	Планування та забезпечення якості дослідження	3,5-4,5	
3.1.1	Наукові дослідження в педагогіці та психології: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.	0,5-1,5	В
3.1.2	Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.	0,5-1,5	В
3.1.3	Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.	0,5-1,5	В
3.1.4	Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.	0,5-1,5	В
3.2	Методи збирання інформації	7-9	
3.2.1	Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.	0,5-1,5	В
3.2.2	Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.	0,5-1,5	С
3.2.3	Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування.	0,5-1,5	В
3.2.4	Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайнові, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання.	1,5-2,5	С
3.2.5	Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.	0,5-1,5	В

3.2.6	Соціометрія: процедура застосування та інструментарію (анкета, шкали).	0,5-1,5	С
3.2.7	Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз.	0,5-1,5	В
3.3	Методи аналізу емпіричних даних	2,5-3,5	
3.3.1	Вимірювання: визначення, види, рівні.	0,5-1,5	В
3.3.2	Описова статистика. Кількісний та якісний аналіз даних.	0,5-1,5	В
3.3.3	Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.	0,5-1,5	В
4	**РОЗДІЛ 4. ПРИКЛАДНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ, НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ**	40-50	
4.1	Освіта і навчання особистості	18-22	
4.1.1	Дидактика як теорія освіти і навчання: її сутність, основні категорії. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна).	1,5-2,5	В
4.1.2	Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати). Навчання, учіння, научіння.	2-3	С
4.1.3	Поняття про базові принципи навчання та їх характеристика.	0,5-1,5	В
4.1.4	Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності.	0,5-1,5	В
4.1.5	Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання, осмислення, розуміння, узагальнення, закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань.	0,5-1,5	В
4.1.6	Методи навчання. Їх характеристика та класифікації за: джерелом інформації (словесні, наочні, практичні); характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, пошукові); логікою пізнання (індуктивні, дедуктивні, традуктивні). Загальні вимоги до вибору методів навчання.	2-3	С
4.1.7	Засоби навчання: ознаки, функції та їх характеристика. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно-комунікаційні).	0,5-1,5	В
4.1.8	Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблеми, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне). Компетентнісний підхід у навчанні.	0,5-1,5	В

4.1.9	Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна.	0,5-1,5	В
4.1.10	Урок як forma організації навчання. Типи і структура уроків за дидактичною метою. Вимоги до підготовки вчителя до уроку.	0,5-1,5	С
4.1.11	Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості.	0,5-1,5	В
4.1.12	Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня.	0,5-1,5	В
4.1.13	Поняття про контроль навчання, його функції. Види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання.	1,5-2,5	С
4.1.14	Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні).	0,5-1,5	В
4.1.15	Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.	0,5-1,5	В
4.2	Виховання особистості	8-12	В
4.2.1	Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу.	0,5-1,5	В
4.2.2	Принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання.	0,5-1,5	В
4.2.3	Зміст процесу виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянсько-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, валеологічне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне).	1,5-2,5	С
4.2.4	Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепція особистісно-орієнтованого виховання.	0,5-1,5	В
4.2.5	Методи виховання. Групи методів: формування свідомості особистості; організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання поведінки і діяльності; контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.	2-3	С
4.2.6	Форми організації процесу виховання: позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Масові,	0,5-1,5	В

	групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи.		
4.2.7	Виховна взаємодія «вчитель-учень». Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи школи з батьками учнів.	0,5-1,5	B
4.2.8	Учнівське самоврядування, його види. Органи учнівського самоврядування. Демократичне управління і лідерство в учнівському самоврядуванні. Формальні та неформальні групи учнів.	0,5-1,5	B
4.3	Особистість у життєвому та професійному просторі	12-16	
4.3.1	Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості.	1,5-2,5	C
4.3.2	Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.	1,5-2,5	C
4.3.3	Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Вчитель як суб'єкт професійної діяльності.	1,5-2,5	B
4.3.4	Особистість вчителя та його педагогічна майстерність. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне (емоційне) вигорання педагога.	0,5-1,5	B
4.3.5	Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування.	0,5-1,5	B
4.3.6	Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стилі поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування).	1,5-2,5	C
4.3.7	Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) педагогічних конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту.	0,5-1,5	B

4.3.8	Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.	1,5-2,5	В
4.3.9	Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства. Стилі керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.	1-2	В

ВСТУП

Програма вступного іспиту зі спеціальності С4 «Психологія» адресується майбутнім здобувачам-магістрам у відповідній галузі наук. Вона створена з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» та нормативних документів МОН України.

Мета вступного іспиту – виявлення рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок вступників, необхідних для освоєння освітньо-професійної програми магістра.

До складання фахового іспиту з психології ставляться такі вимоги до компетентностей вступника:

1. Мати уявлення про психологічну науку і психологічне пізнання, його специфіку, рівні: про місце психології в системі класифікації наук; знати основні тенденції розвитку сучасної психології. Знати основні закони психології.

2. Знати об'єкт і предмет психологічного пізнання, історію розвитку уявлень про предмет психології, періодизацію становлення предмету психології.

3. Розбиратися в основних теоретико-методологічних проблемах сучасної психологічної науки, орієнтуватися і вміти аналізувати основні вітчизняні та зарубіжні підходи, теорії та концепції.

4. Розуміти проблему виникнення і розвитку психіки, її значення для психологічної науки. Вміти розкрити зв'язок психіки і мозку, знати етапи психічного розвитку в філогенезі, виникнення і історичний розвиток свідомості в психології.

5. Розбиратись і вміти аналізувати теорії особистості в психології, її активність, знати напрямки дослідження особистості, її індивідуально - психологічних особливостей.

6. Мати уявлення про психологію діяльності людини, основні підходи до її аналізу. Вміти розкривати зв'язок між діяльністю, свідомістю та особистістю.

7. Знати особливості, механізми і закономірності психічних процесів і функцій, їх взаємозв'язок фізіологічні механізми, методи дослідження.

8. Знати основні ознаки та етапи наукового експериментального дослідження. Знати методи психологічного дослідження, вимоги до них, вміти відрізняти психологічне дослідження від психологічного обстеження. Володіти способами обробки дослідного матеріалу.

Вступний іспит зі спеціальності 053 «Психологія» приймається за програмою, що складається з таких частин: змісту програми, розділу критеріїв та структури оцінювання відповідей на іспиті, орієнтовного переліку екзаменаційних питань та зразків тестових завдань.

Вступний іспит проводиться у письмовій або комп'ютерній формі шляхом виконання тестових завдань. Вступні іспити проводяться з використанням екзаменаційних білетів. Екзаменаційний білет містить 20 тестових завдань чотирьох рівнів складності (A, B, C, D), кожне з яких передбачає вибір однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих варіантів.

Структура тестових завдань забезпечує комплексне оцінювання рівня фахової підготовки вступників, їхньої здатності до аналітичного мислення, а також готовності до навчання за освітніми програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Тривалість складання фахового іспиту становить **60 хвилин**.

Зразки оформлення екзаменаційних білетів наведено у додатках до цієї Програми (додаток А).

В умовах воєнного стану екзамен проводиться з використанням технологій дистанційного навчання (електронного тестування).

Критерії та структура оцінювання

Оцінювання результатів фахового іспиту здійснюється за кількістю балів, набраних вступником під час виконання тестових завдань екзаменаційного білета.

Екзаменаційний білет містить 20 тестових завдань чотирьох рівнів складності (A, B, C, D). За кожну правильну відповідь вступнику нараховується кількість балів, визначених для відповідного рівня:

Завдання № 1–9 (рівень А, базовий) — по 5 балів за кожну правильну відповідь (максимум — 45 балів).

Завдання № 10–14 (рівень Б, середній) — по 10 балів за кожну правильну відповідь (максимум — 50 балів).

Завдання № 15–17 (рівень С, підвищений) — по 15 балів за кожну правильну відповідь (максимум — 45 балів).

Завдання № 18–20 (рівень D, високий) — по 20 балів за кожну правильну відповідь (максимум — 60 балів).

Максимальна кількість балів для бездоганно виконаного тесту — 200 балів. За неправильну відповідь, ненадання відповіді або вибір більшої кількості варіантів відповіді виставляється 0 балів.

Когнітивні рівні тестових завдань:

Рівень А (5 балів) — Знання: відтворення термінів, розпізнавання базових концепцій та персоналій психологічної науки.

Рівень Б (10 балів) — Розуміння та застосування: інтерпретація психологічних закономірностей, класифікація явищ, використання теоретичних знань для вирішення стандартних професійних завдань.

Рівень С (15 балів) — Аналіз: диференціація складних понять, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, аналіз психологічних ситуацій та симптомів.

Рівень Д (20 балів) — Синтез та оцінка: інтеграція знань з різних розділів психологічної науки, порівняння психотерапевтичних підходів, критична оцінка та обґрунтування рішень у практичних кейсах.

Підсумкова оцінка за фаховий іспит виставляється в діапазоні від 100 до 200 балів відповідно до суми набраних вступником тестових балів за такими якісними критеріями:

180–200 балів — заслуговує вступник, який дав вичерпні й правильні відповіді на завдання всіх рівнів складності, показав глибокі системні знання з дисциплін, вміє аналізувати основні сучасні теоретичні та практичні проблеми в межах психологічної науки, бездоганно володіє професійною термінологією та успішно розв'язав практичні кейси.

135–179 балів — заслуговує вступник, який повністю розкрив більшість запропонованих питань, виявив достатньо повні знання навчально-програмового матеріалу, орієнтується в сучасних теоретичних та практичних проблемах психології, вміє коректно користуватись поняттями, але припустився окремих непринципових помилок або неточностей у завданнях підвищеної складності.

100–134 балів — ставиться вступникові, який виявив знання навчально-програмового матеріалу в обсязі, мінімально достатньому для подальшого навчання, дав правильні відповіді переважно на базові питання тесту, але припустився суттєвих помилок у завданнях на аналіз і когнітивне застосування знань, не володіє повною мірою понятійним апаратом.

0–99 балів (іспит не складено) — ставиться вступникові, який не має систематичних знань, продемонстрував критично низький рівень підготовки, набрав сумарно менше 100 балів, що свідчить про неможливість подальшого якісного засвоєння навчального матеріалу магістерського рівня.

Мінімально допустима кількість балів, яка дозволяє скласти вступний іспит та брати участь у конкурсі — 100 балів. Особи, які за результатами тестування отримали менш ніж 100 балів, позбавляються права на участь у подальшому конкурсному відборі.

Оцінювання результатів фахового іспиту здійснюється об'єктивно, за єдиними критеріями для всіх вступників, які складають фаховий іспит в академії, із суворим дотриманням принципів рівності прав вступників, прозорості, недискримінації та неупередженості оцінювання.

Результат фахового іспиту фіксується в аркуші результатів вступного випробування (екзаменаційній відомості) та інших документах, визначених Правилами прийому до АПСВТ 2026 і рішеннями Приймальної комісії АПСВТ.

Порядок проведення фахового іспиту

Організація та проведення фахового іспиту здійснюються Приймальною та профільною фаховою комісіями АПСВТ відповідно до чинних Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Україні, Правил прийому до АПСВТ, Положення про Приймальну комісію та цієї Програми. Іспит проводиться у визначені Правилами прийому строки та за затвердженим розкладом.

Допуск вступника до складання іспиту здійснюється за наявності документа, що посвідчує особу, та екзаменаційного листка або іншого визначеного Правилами прийому документа. Вступники зобов'язані вчасно з'явитися (або підключитися до електронної платформи у разі дистанційної форми) до початку проведення випробування відповідно до затвердженого графіку.

Перед початком іспиту уповноваженими членами комісії проводиться обов'язковий інструктаж щодо порядку його проведення, правил роботи з тестовою системою, заповнення бланків відповідей (електронних форм) та загальної тривалості роботи.

Під час іспиту вступники отримують доступ до екзаменаційного білета й виконують тестові завдання самостійно у встановлений час (60 хвилин). У разі проведення іспиту в дистанційному форматі може застосовуватися процедура ідентифікації та онлайн-верифікації особи. Після завершення роботи бланки відповідей (або збережені електронні форми тестування) передаються на перевірку членам фахової комісії.

Результати іспиту оформлюються встановленими документами (протоколами, відомостями) та оприлюднюються на офіційному інформаційному стенді Приймальної комісії / вебсайті АПСВТ у строки, визначені Правилами прийому.

Правила поведінки та наслідки порушення

Під час проведення іспиту вступники зобов'язані суворо дотримуватися вимог Правил прийому, цієї Програми, принципів академічної доброчесності та вказівок членів фахової комісії.

Вступникам категорично забороняється:

- користуватися сторонніми джерелами інформації, підручниками, посібниками, конспектами або іншими довідковими матеріалами;
- використовувати будь-які засоби зв'язку, мобільні телефони, навушники, планшети, смарт-годинники, додаткові технічні засоби;
- спілкуватися з іншими учасниками іспиту, передавати їм будь-яку інформацію;
- здійснювати несанкціоновану фіксацію матеріалів іспиту (фотографування, скриншоти екрана, копіювання тексту тестів);
- самовільно залишати аудиторію (або згортати вікно активної програми тестування/вимикати веб-камеру у разі дистанційного формату) без дозволу члена комісії.

У разі виявлення фактів порушення порядку, використання заборонених матеріалів/засобів або проявів академічної недоброчесності, участь вступника в іспиті припиняється достроково, а його екзаменаційна робота анулюється, про що членами комісії складається відповідний акт. Такі вступники вважаються такими, що отримали 0 балів за іспит, і до подальшого конкурсного відбору не допускаються.

Особи, які не з'явилися на іспит у визначений розкладом час без поважних причин, вважаються такими, що не склали фахове випробування.

У разі виникнення форс-мажорних чи надзвичайних обставин, зокрема оголошення повітряної тривоги під час очного або дистанційного тестування, проведення іспиту тимчасово призупиняється задля переходу учасників у безпечне місце. Порядок відновлення тестування, надання додаткового часу або перенесення іспиту регулюється безпековим протоколом та окремими оперативними рішеннями Приймальної комісії АПСВТ з дотриманням рівних прав усіх вступників.

ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Визначення психології як науки: об'єкт та предмет вивчення. Розмежування наукової та побутової психології Історія психологічних вчень: вчення про душу вчення про свідомість, наука про поведінку, наука про закономірності розвитку психіки. Поняття про психіку, основні функції. Основні форми прояви психіки: психічні процеси, психічні стани психічні властивості та їх види.

Загальна психологія в системі наук. Структура сучасної психології. Галузі психології з критеріями конкретної діяльності, розвитку та взаємодії особистості та суспільства. Теоретичні та науково-практичні аспекти психології. Завдання сучасної психології. Розкриття принципів психології: детермінізм, єдність свідомості і діяльності, розвиток психіки і свідомості в діяльності, системно-структурний, відображення. Методи психології. Основні методи: експеримент та спостереження. Допоміжні методи: анкети, бесіда, інтерв'ю, психологічні тести діагностичні методи, вивчення продуктів діяльності.

Зв'язок психології з іншими науками. Місце психології в системі наукового знання: зв'язок з природничими, гуманітарними та технічними науками. Зв'язок психології з медичними науками: медициною, психіатрією. Зв'язок психології з технічними науками. Використання методів математичної обробки для аналізу результатів психологічного дослідження. Зв'язок психології з гуманітарними науками: мовознавство, літературознавство, суспільствознавство, історія економіка, юриспруденція тощо. Взаємозв'язок психології та педагогіки. Врахування закономірностей психічного розвитку дитини у процесі організації навчально-виховного процесу. Філософські принципи як методологічна основа психологічних досліджень.

Походження та історичний розвиток психіки тварин. Розвиток форм відображення дійсності. Виникнення психіки як результат еволюції матерії. Особливості та види відображення неорганічної матерії. біологічні форми відображення. Подразливість та чутливість як передумови виникнення психіки. Розвиток психіки в філогенезі. Особливості відображення та форми пристосування до середовища тварин на різних стадіях розвитку психіки: сенсорній перцептивній, інтелектуальній. Спілкування і «мова» тварин: основні види та значення для пристосування до умов середовища. Залежність психіки від середовища і будови органів (ускладнення психічного відображення при ускладненні будови нервової системи).

Походження та історичний розвиток психіки людини. Психологічні теорії філогенезу психіки людини. Умови переходу до вищої форми відображення - людської свідомості: біологічні передумови виникнення людської свідомості; роль праці в виникненні людської свідомості.

Відмінності психіки людини і тварини. Основні властивості психіки людини: умови розвитку та наявність свідомості. Суттєві відмінності психіки людини і тварини: відмінності в емоційній сфері; відмінності мислення; відмінності «мови»; відмінності у виконанні елементарної трудової діяльності; відмінності умов розвитку.

Мозок і психіка. Рефлекторна природа психіки: психофізичні теорії психічного (вчення Декарта, Сєченова); вчення Павлова про рефлекторну природу психічного: умовні та безумовні 5 рефлекси; вчення про дві сигнальні системи. Закони вищої нервової діяльності: іррадіації та концентрації процесів збудження та гальмування, взаємної індукції збудження та гальмування. Закономірності формування динамічних стереотипів. Положення О.Р. Лурії про три блоки мозку і їх основні функції. Взаємодія енергетичного, аналітичного та регуляторного блоків мозку як умова адекватного психічного відображення. Функціональна асиметрія великих півкуль головного мозку.

Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини. Психіка і свідомість. Функції свідомість як вищий рівень психічного відображення Структура свідомості. Патологічні стани свідомості: пригнічення свідомості, затьмарення свідомості, кома. Основні види затьмарення свідомості. Проблема несвідомого в психології. Класифікація несвідомих психічних явищ.

Будова та властивості нервової системи. Будова, функції та види нейронів. Аферентні і еферентні нерви. Центральна нервова система: будова та функції спинного та головного мозку. Відділи кори головного мозку та їх роль у функціонуванні психіки.

Загальна характеристика особистості. Поняття особистості у психології. Розмежування понять «людина», «індивід», «особистість», «суб'єкт». «індивідуальність». Співвідношення біологічного і соціального у структурі особистості: структура особистості за С.Л. Рубінштейном; структура особистості за О.Г. Ковальовим; структура особистості за К.К. Платоновим; структура особистості за А.В. Петровським.

Активність і спрямованість особистості. Активність особистості і її життєва позиція. Основні види активності особистості: адаптивна, неадаптивна, нормативна, наднормативна, над ситуативна. Спрямованість особистості як система мотивів її поведінки. Усвідомлювані мотиви особистості: інтереси, переконання, світогляд. Психологічний зміст та види. Неусвідомлювані мотиви: установки, потяги.

Самосвідомість особистості. Самосвідомість особистості: функції, структура, розвиток. Категорія «Я» в психології. Я- концепція та образ Я. Самооцінка та рівень домагань особистості. Психологічний захист особистості. Механізми психологічного захисту. Активний та пасивний психологічний захист.

Розвиток особистості. Поняття про розвиток. Рушійні сили розвитку особистості. Роль спадковості у розвитку особистості. Становлення особистості в процесі соціалізації. Роль активності у розвитку особистості. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського.

Темперамент. Поняття про темперамент. Історичний зміст термінології у вченні про темперамент. Вчення І.П. Павлова про фізіологічні основи темпераменту. Основні психічні властивості, що характеризують темперамент. Психологічні характеристики типів темпераментів: реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія емоційна збудливість. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності.

Характер. Поняття про характер. Структура характеру. Акцентуація рис характеру. Природні і соціальні передумови рис характеру. Формування характеру.

Здібності. Поняття про здібності: визначення здібностей; структура здібностей; загальні спеціальні здібності. Кількісна і якісна характеристика здібностей. Природні передумови здібностей. Здібності і спадковість. Формування здібностей. Рівні розвитку здібностей: залежність розвитку здібностей від навчання; здібності і інтереси; талант, його походження і структура; геніальність - вищий рівень розвитку здібностей. Здібності і завдання профорієнтації.

Зв'язок властивостей нервової системи та індивідуальних відмінностей. Зв'язок фізіологічного та психологічного в індивідуальних відмінностях людини. Основні властивості нервової системи: сила; врівноваженість; динамічність-рухливість, лабільність. Проблема полярності властивостей нервової системи. Зв'язок властивостей нервової системи зі здібностями.

Діяльність. Активність і діяльність: а) потреба як джерело активності;

б) види потреб. Поняття про діяльність. Відмінність діяльності людини і поведінки тварини. Структура діяльності. Керування дією та контроль за нею. Інтеріоризація та екстеріоризація діяльності. Освоєння діяльності: а) виникнення навичок, їх структура; б) взаємодія навичок; в) виникнення умінь; г) формування звичок.

Спілкування. Поняття про спілкування. Комунікативна сторона спілкування: а) види комунікації; б)мовлення як процес спілкування за допомогою мови, його фізіологічні механізми; в) розвиток мовлення у дітей. Характеристика інтерактивної сторони спілкування. Перцептивна сторона спілкування.

Психологічні механізми сприймання людини людиною. Спілкування і мовлення вчителя. Зворотній зв'язок у спілкуванні. Соціально-психологічний тренінг спілкування і психологічна служба в школі.

Міжособистісні стосунки в групах та колективах. Групи і їх класифікація. Колектив як вища форма розвитку групи. Диференціація в групах і колективах. Інтеграція в групах і колективах. Колектив і колективізм у виховному процесі. Формування колективізму в школі, сім'ї.

Основні види діяльності людини. Ігрова діяльність. Навчальна діяльність. Трудова 6 діяльність.

Увага. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги: а) вчення І.П. Павлова, О.О. Ухтомського; б) сучасні дослідження фізіології уваги. Види і форми уваги. Структура (властивості) уваги. Розвиток та виховання уваги.

Відчуття. Поняття про відчуття та сприймання, погляди на природу відчуттів. Рефлекторна природа відчуттів. Загальні властивості і закономірності відчуттів: а) якість, інтенсивність тривалість відчуттів; б) пороги відчуттів; в) явище адаптації; явище синестезії і сенсибілізації; г компенсаторні можливості відчуттів.

Сприймання. Поняття сприймання у психології. Фізіологічні основи сприймання. Характерні особливості сприймання. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливість: а) роль моторних компонентів у сприйманні; б) спостереження і умови його ефективності.

Види відчуттів та сприймання. Основні види відчуттів: екстероцептивні, інтероцептивні пропріоцептивні відчуття. Основні види сприймання за модальністю. Сприймання простору. Сприймання руху. Сприймання часу.

Пам'ять. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Види пам'яті. Запам'ятовування і його види. Відтворення і його види. Уявлення пам'яті і їх особливості. Забування і збереження.

Мислення. Загальна характеристика мислення. Розумові дії та мислені операції. Форми мислення. Процес засвоєння понять. Процес розв'язування задач.

Уява. Поняття про уяву. Соціальна природа уяви. Фізіологічні особливості процесів уяви.

Процес створення образів уяви: аглютинація, гіперболізація, акцентування, схематизація. Роль уяви в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого.

Індивідуальна особливості процесів пам'яті, мислення, уяви. Індивідуальні особливості в процесах пам'яті. Типи пам'яті. Види мислення та його індивідуальні особливості. Якості розуму. Види уяви та її індивідуальні особливості.

Емоції та почуття. Поняття про почуття та їх роль у практичній та пізнавальній діяльності. Фізіологічні основи почуттів. Теорії емоцій та почуттів у психології: теорія В. Вундта; теорія Джеймса-Ланге; інформаційна теорія П.В. Симонова.

Форми переживання почуттів. Основні форми переживання почуттів: емоційний фон; прості емоції; настрій; афект; стрес. Основні емоціональні стани та їх зовнішній вираз. Теорія К. Ізарда.

Почуття та особистість. Розвиток емоційної сфери. Почуття і особистість. Вищі почуття та їх види. Розвиток емоційної сфери.

Вираження емоцій у людини та тварини. Принципи аналізу виразних рухів людини та тварини. Виникнення виразних рухів у філогенезі: рухи, що мають вроджені передумови; рухи що попередньо виконувалися довільно. Розвиток виразних рухів у немовлят. Особливості виникнення окремих виразних рухів людини у процесі історичного розвитку.

Поняття про волю. Поняття волю. Основні види дій людини: мимовільні, довільні, вольові. Структура вольового акту: простий вольовий акт; складний вольовий акт.

Вольова регуляція дій людини. Прийняття рішення. Формулювання наміру. Переборення перешкод. Вольове зусилля.

Вольові якості особистості. Поняття про вольові якості особистості. Вольові якості особистості: структура, умови прояву, класифікація. Характеристика основних вольових якостей особистості. Формування вольових якостей.

2. ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Диференційно-психологічна парадигма вивчення людини. Предмет та завдання диференціальної психології. Дослідження індивідуальних відмінностей в ранніх психологічних теоріях. Передумови виникнення диференціальної психології: експериментальна психологія і біологія. Основні диференціально-психологічні конструкти. Диференційно-психологічна 3 парадигма у вивченні людини. Організм - тілесний фактор індивідуальності. Індивід - передумова

особистості. Особистість - психологічний носій соціальних властивостей. Індивідуальність - інтегральна біопсихосоціальна характеристика людини. Людина як суб'єкт взаємодії зі світом.

Загальні принципи диференційно-психологічного аналізу. Принципи формального підходу до індивідуальності: принцип ієрархічності; принцип інваріантності; принцип координації; принцип індивідуальної єдності. Компоненти структури індивідуальності. Елементи індивідуальності та їх інтеграція в цілісну структуру. Ендофактори та екзофактори у детермінації міжіндивідуальної варіативності. Класифікація методів диференційної психології. Загальнонаукові методи. Психогенетичні методи. Методи аналізу документів. Власне психологічні методи. Нормативний напрямок. Поняття про нормальний розподіл даних. Кореляційно-факторний напрямок. Розподіл індивідуальних відмінностей. Особливості нормального розподілу. Відхилення від нормального розподілу. Умови, які впливають на розподіл: вибірка; засоби вимірювання; спеціальні фактори. Проблеми вимірювання ступеня змінюваності.

Взаємодія факторів спадковості і середовища як основна передумова індивідуальних відмінностей. Фактор спадковості як обмежуюча умова розвитку організму. Поняття оточуючого середовища: пренатальне середовище; соціальне середовище. Взаємовплив спадковості і середовища. Найбільш поширені помилкові стереотипи щодо впливу спадковості і середовища: спадковість супроти вродженого; схожість з батьками; успадкування набутих ознак; спадковість, середовище і змінюваність. Поведінка, що не є результатом научання (тропізми, рефлекси, інстинкти). Тілобудова і поведінка. Селективне виведення. Дослідження нормативів поведінки.

Дослідження структурних факторів у розвитку поведінки. Дослідження впливу на поведінку минулого досвіду. Статистичний аналіз родових відмінностей і схожості. Біологічні аспекти статевої диференціації.

Диференційно-психологічні аспекти темпераменту. Історико-психологічний аналіз поняття темперамент. Типологія темпераменту. Властивості нервової системи як передумова темпераменту. Розвиток темпераменту в контексті психогенетичних і лонгітюдних досліджень. Конституціональні теорії темпераменту. Типологія Е. Кречмера. Типологія У. Шелдона. Вчення І. П. Павлова про чотири типи темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Типологія К. Г. Юнга. Уявлення про темперамент Г. Айзенка. Акцентуації темпераменту за К. Леонгардом. Властивості нервової системи як альтернативу типу ВНД у теорії Теплова-Небиліцина. Структура темпераменту в теорії В. М. Русалова. Сила нервової системи: як реактивність; як витривалість. Рухливість - інертність і лабільність нервових процесів. Баланс нервових процесів. Статево-вікові особливості прояву властивостей нервової системи: зміна сили нервової системи; зміна рухливості нервової системи; зміна балансу нервової системи. «Довільні» і «мимовільні» методики вивчення властивостей нервової системи. Спостереження й опитування при дослідженні властивостей нервової системи. Шляхи підвищення надійності діагностики типологічних особливостей проявів властивостей нервової системи.

Здібності та інтелект у структурі індивідуальності. Проблема задатків, здібностей та інтелекту у диференційній психології. Загальні інтелектуальні здібності. Характеристика текстологічних підходів до інтелекту. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей. Спадковість і середовище у в детермінації інтелектуальних відмінностей. Критерії та ступені важкості розумової відсталості. Поняття обдарованості таланту і геніальності. Схильність до певного виду діяльності. Співвіднесення схильностей зі здібностями і обдарованістю. Загальні і спеціальні здібності. Зв'язок здібностей і обдарованості зі схильністю до певного виду діяльності. Компенсація здібностей. Діяльність як умова вимірювання здібностей та обдарованості. Методи вивчення феномену геніальності: біографічний аналіз; вивчення випадків; статистичне дослідження; історіометрія; аналіз висновків тесту на визначення розумового коефіцієнту; лонгітюдне дослідження.

Особливості статевих і вікових відмінностей. Статеві відмінності у прояві властивостей нервової системи і темпераменту. Статеві відмінності в емоційні сфері. Відмінності у здібностях чоловіків і жінок. Особистісні відмінності чоловіків і жінок. Гендерні особливості поведінки.

Групові психологічні відмінності. Групові відмінності: методологія і методи дослідження. Статеві відмінності: біологічна еволюція і соціальні традиції. Гендерні стереотипи. Критерії відмінностей між соціальними групами. Етнічна самосвідомість й етнічні переваги. Національний характер.

Диференційно-психологічні аспекти характеру. Місце характеру у структурі індивідуальності. Характер та інші властивості індивідуальності. Структура характеру. Зв'язок характеру і темпераменту. Поняття про Я-концепцію. Поняття про самооцінку. Основні структурні компоненти характеру. Типологічна модель О. Ф. Лазурського. Типологічна модель Е. Фромма. Типологічна модель Е. Шострома. Типологічна модель К. Леонгарда. Типологічна модель О. Є. Лічко. Типологічна модель П. Б. Ганнушкіна. Психологічні типологічні моделі.

Особистісні фактори поведінкових відмінностей. Особистість: диференційно-психологічний аспект. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Ієрархічна організація особистості. Формально динамічна модель особистості. Функціональна особистість. Концепція особистісних рис (Г. Олпорт, Г. Айзенк). Теорії особистісних факторів (Р. Кеттелл, Модель Великої П'ятірки). Формально-динамічна модель особистості. Інтра- та інтеріндивідуальний статус особистості. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей.

Диференційно-психологічні аспекти навчальної діяльності. Типологічні особливості і успішність виконання різних розумових дій. Типологічні особливості і навчальна діяльність. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільна успішність. Пізнавальні стилі в учбовій діяльності. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільної успішності. Основні навчальні стратегії. Диференційна психологія навчання. Стилі педагогічної діяльності: емоційно-імпровізаційний; емоційно-методичний; розмірковуюче-імпровізаційний; розмірковуюче-методичний. Стилі спілкування і керівництва вчителями учнів: авторитарний; демократичний; ліберальний. Психолого-педагогічні особливості

опитування учнів вчителями з різними стилями керівництва. Адекватність оцінювання вчителями учнів.

Диференційно-психологічні аспекти професійної діяльності. Диференційно-психофізіологічні аспекти становлення професіонала. Монотонна діяльність і типологічні особливості. Діяльність в екстремальних умовах. Стилі професійної діяльності. Інтелектуальна компетентність в процесі здобуття вищої освіти. Вибір професії і тип особистості. Суб'єктивні установки, продуктивність праці й задоволеність працею. Статеві особливості професійної діяльності. Статеві особливості професійної кар'єри.

Диференційно-психологічні аспекти педагогічної діяльності. Статеві відмінності у навчально-виховній діяльності. Стилі діяльності, що характеризують підготовку вчителя до уроку. Стилі спонукання учнів до навчання. Стилі подачі навчального матеріалу.

3. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Визначення соціальної психології як науки, її місце серед інших наук. Проблема предмету наукового пізнання як ключова для соціальної психології. Зв'язок соціальної психології з циклом психологічних та соціальних наук. Завдання соціальної психології.

Становлення соціальної психології як самостійної науки. Розробка соціально-психологічної проблематики у межах філософії. «Психологія народів», «психологія мас». Роль психоаналітичної теорії у становленні соціальної психології». Теорія інстинктів соціальної поведінки». Експериментально-прикладний етап у розвитку соціальної психології: класична теорія організації та управління; неокласична теорія організації та управління. Експериментальний етап у розвитку соціально- психологічної науки: дослідження соціальної фасилітації та соціальної взаємодії; роль «групової динаміки» К. Левіна у побудові емпіричної методичної бази соціальної психології. Розвиток вітчизняної соціальної психології: розвиток соціальної психології у Радянському Союзі; внесок українських вчених у становлення соціальної психології.

Сучасна соціальна психологія в контексті реальних потреб суспільства (методологічні проблеми та методи соціальної психології). Методологічні та методичні основи вітчизняної соціальної психології: три рівні наукового пізнання; розробка програми соціально-психологічного дослідження; вимоги до отримуваної в ході дослідження інформації. Методичне забезпечення соціально-психологічних досліджень: методи вивчення соціально-психологічної реальності; методи активного соціально-психологічного навчання - дискусійні, ігрові методи та тренінг сенситивності. Основні напрямки та теорії зарубіжної соціальної психології. Сучасна соціальна психологія в контексті реальних потреб суспільства: загальна характеристика прикладної соціальної психології та основні напрямки застосування прикладної соціальної психології.

Соціальна психологія у системі зарубіжного наукового знання. Біхевіористичний напрям: класичні та неокласичні. Когнітивний напрямок в соціальній психології. Психоаналітичний напрямок: соціально-психологічні теорії. Гуманістичний напрямок: соціально-психологічні ідеї. Школа групової динаміки.

Соціометричний напрям. Транзакційний напрям.

Проблема спілкування у соціальній психології. Місце спілкування у системі суспільних та міжособистісних стосунків. Поняття спілкування у соціальній психології. Види спілкування. Розвиток спілкування в онтогенезі. Стадії розвитку потреби у спілкуванні. Спілкування як форма вияву активності особистості. Єдність спілкування та діяльності.

Спілкування як обмін інформацією. Інтерактивна та перцептивна сторони спілкування.

Спілкування як обмін інформацією: структура спілкування, поняття про комунікацію та її різновиди. Вербальні засоби комунікації, мова та мовлення; функції мови. Невербальні засоби комунікації: оптико-кінетична, паралінгвістична, екстралінгвістичні системи; простір і час бар'єри спілкування: причини їх появи та засоби подолання. Інтерактивна сторона спілкування: поняття інтеракції, типи взаємодії в процесі спілкування. Поняття соціальної перцепції: специфіка дослідження соціальної перцепції, механізми міжособистісного сприймання, явище каузальної атрибуції, зміст та ефекти міжособистісного сприймання.

Психологічний вплив на особистість та групу у процесі спілкування. Поняття психологічного впливу на особистість і групу у соціальній психології. Міжособистісний вплив та способи протистояння йому: психологічна конструктивність- неконструктивність впливу; види психологічного впливу та протистояння йому. Види масового психологічного впливу: зараження як спосіб психологічного впливу, умови появи паніки, навіювання і наслідування як способи психологічного впливу, соціально-психологічні особливості моди і чуток як способів психологічного впливу.

Соціально-психологічні особливості спілкування у класному колективі. Особливості спілкування у шкільному класі. Інтимно-особистісне спілкування як провідна діяльність у підлітковому віці. Специфіка спілкування підлітка з дорослими.

Соціально-психологічні особливості спілкування у конфліктних ситуаціях. Конфлікт як ситуація зіткнення інтересів у спілкуванні. Конфлікти у міжособистісних відносинах, їх види та підходи до їх вивчення. Конкуренція, співробітництво, переговори, посередництво, арбітраж у взаєминах. Конфлікти та шляхи їх долання.

Феномен групи з погляду соціальної психології. Проблема групи в соціальній психології: поняття соціальної групи, її соціально-психологічні характеристики; класифікація груп. Загальна характеристика великих соціальних груп: основні характеристики великих соціальних груп; психологічні особливості етнічних груп. Соціально-психологічні особливості великих груп: характеристика організованих великих груп; особливості стихійних великих груп.

Мала група в контексті соціально-психологічного пізнання. Динамічні характеристики малої соціальної групи.

Поняття малої групи, її соціально-психологічні характеристики: основні підходи до дослідження малої групи у сучасній соціальній психології; класифікація малих груп; концепції і моделі розвитку малої групи. Динамічні процеси в малій

групі: механізми розвитку (ідеосинкразійний кредит лідера; нормативний вплив меншості; внутрігруповий конфлікт; ефекти поляризації і зсуву до ризику); механізми стабілізації (конформність; сумісність і спрацьованість; згуртованість). Нормативний вплив у групі: вплив норм групової 12 більшості; вплив норм меншості. Керівництво і лідерство у малих групах: особливості керівництва і лідерства у групі; теорії походження лідерства; стилі і типологія лідерства. Прийняття групового рішення: прийняття рішення як теоретична проблема; прийняття рішення як практична проблема.

Проблема прийняття групового рішення. Індивідуальні та групові рішення. Аналіз якості групових рішень. Групові деформації. Етапи прийняття рішення.

Проблема соціалізації особистості у соціальній психології. Категорія особистості у соціальній психології: розмежування понять «індивід», «суб'єкт», «індивідуальність» та «особистість» у соціальній психології; соціально-психологічна структура особистості; соціально-психологічні теорії особистості. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості: поняття «соціалізації особистості» у соціальній психології, його загальна характеристика; основні інститути та етапи соціалізації сучасної особистості; механізми процесу соціалізації особистості. Особистість у системі групових відносин: специфіка входження особистості в групу; роль як реалізація статусу і позиції особистості.

Основні напрямки практичної соціальної психології у сфері взаємодії «вчитель-учень». Конфліктність особистості та конфліктна особистість»: порівняти поняття.

Особливості спілкування в системі вчитель-учень. Комунікативні бар'єри у спілкуванні.

Особливості соціального розвитку сучасної особистості. Механізми соціального розвитку особистості: єдність процесів наслідування, імітації та ідентифікації; статеворольова типізація; соціальна оцінка бажаної моделі поведінки; конформність; негативізм. Стереотипи розуміння соціального розвитку людини: стереотип обмеженості віку соціального розвитку людини; стереотип абсолютизації дитинства; психологічний фаталізм; стереотип абсолютизації задатків та здібностей людини; стереотип необмежених можливостей соціального розвитку людини. Моделі соціального розвитку особистості: еволюційна модель; кризова (стрибкоподібна) модель; модель трьох фаз; модель гетерохронного розвитку.

4. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Клінічна психологія як наука. Розвиток клінічної психології з часів античності до 19 століття. Становлення клінічної психології як самостійної науки. Розвиток клінічної психології в Росії та в Україні. Предмет клінічної психології. Зв'язок клінічної психології з іншими науками. Завдання та принципи психологічного дослідження у клініці. Методи клінічної психології 2. Поняття здоров'я та хвороби. Поняття здоров'я. Критерії здоров'я. Поняття хвороби та її ознаки.

Клінічна бесіда як метод дослідження. Особливості проведення першої бесіди. Вимоги до проведення клінічної бесіди. Дослідження психічних станів у

ході клінічної бесіди. Оформлення результатів клінічної бесіди.

Класифікація та етимологія патопсихологічних розладів. Патопсихологія як розділ клінічної психології. Розлади сенсорно-перцептивної сфери. Розлади пам'яті. Порушення мислення та інтелекту. Порушення уваги. Емоційні розлади.

Психологія лікувального процесу. Основні фази діагностичного процесу. Психологія терапевтичного процесу: переживання хвороби у часі; внутрішня (аутопластична) картина хвороби; поведінкові реакції на хворобу. Основні моделі побудови взаємостосунків «лікар-хворий» (керівництво, партнерство, контрактна модель). Психологічні вимоги до особистості лікаря.

Професійні засади діяльності клінічного психолога. Загальні принципи організації медико-психологічної допомоги. Робота клінічного психолога у закладах, що надають психіатричну допомогу. Робота клінічного психолога у закладах, що надають психотерапевтичну допомогу.

Взаємодія клінічного психолога і лікаря-психотерапевта при проведенні психотерапії.

Особливості організації роботи клінічного психолога у медичних закладах іншого профілю. Роль клінічного психолога у загальній системі надання медичної допомоги.

Психологія медичного працівника. Комунікативна компетентність лікаря. Проекція та контр проекція у стосунках «лікар-хворий». Психологічні вимоги до особистості лікаря.

Хворий та ліки. Психологічні особливості вживання лікарських препаратів. Формування залежності від фармакологічних препаратів. Ефект плацебо.

Психологічні особливості хворих з різними соматичними захворюваннями. Клінічна психологія у клініці внутрішніх захворювань. Клінічна психологія у хірургії. Психологічні особливості інфекційних хворих. Медико-психологічні аспекти в акушерстві, педіатрії та гінекології. Психологія хворих з дефектами органів чуття та аномаліями розвитку. Клінічна психологія у клініці психічних захворювань.

Психологічні особливості соматичних хворих. Особливості психіки хворих соматичними захворюваннями. Особливості реагування на захворювання хворих з різною соматичною патологією.

Основи психосоматики. Розвиток психосоматичної медицини за кордоном: психоаналітичний напрямок; антропологічний напрямок; концепція профілю особистості; концепція алекситимії; психіатрія консультування-взаємодії. Проблема психосоматичних відношень у вітчизняній медицині.

5. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Методологічні й теоретичні основи психології праці. Предмет й основні завдання психології праці. Основна проблематика психології праці. Методологічні й теоретичні аспекти психології праці. Зв'язок психології праці з іншими науками. Місце психології праці в системі психологічних наук. Методологічні принципи психології праці. Принцип детермінізму. Принцип єдності свідомості і діяльності. Принцип розвитку психіки в діяльності. Принцип системності. Принцип антропоцентризму.

Методи психології праці. Неекспериментальні методи. Спостереження: безпосереднє та самоспостереження. Опитувальні методи: бесіда, анкетування, метод експертних оцінок, метод узагальнення незалежних характеристик, метод полярних балів, метод критичних інцидентів, метод 9 анамнезу. Експериментальні методи. Природний експеримент. Тестовий метод. Емпірично-пізнавальні методи: біографічний метод; експеримент; спостереження; самоспостереження; метод опитування; бесіда та інтерв'ю; аналіз документів. Методи професійної діагностики: об'єктивний підхід; суб'єктивний підхід; проективний підхід; тести особистості; тести інтелекту.

Психологічні проблеми праці в сучасних умовах. Основні проблеми праці у сучасних умовах: «вузька спеціалізація»; «відчуження капіталу від праці»; безглузда праця; залежність працівника від своєї групи; «технократичне мислення»; монотонність та рутинність праці; співвідношення професійної та позапрофесійної праці; співвідношення особистої та колективної відповідальності за результати праці; співвідношення особистісного та професійного у праці; престиж праці та її корисність; неоднозначна суспільна корисність праці.

Проблема «кращих» і «гірших» людей. Елітарні орієнтації як психологічна реальність особистості яка самовизначається. Успіхи у праці як основа почуття власної гідності.

Ціннісно-смислові основи трудової діяльності. Проблеми гуманітаризації праці у сучасних умовах. Проблеми пошуку ідеалу у професійному та особистісному самовизначенні. Елітарні орієнтації у професійному самовизначенні, праці і творчості. Особистісний компроміс як варіант побудови «успішної» кар'єри. Прогнозування і планування трудової кар'єри.

Психологічна структура професійної діяльності. Взаємодія ієрархій підструктур особистості та їх властивостей.

Взаємодія структур особистості і діяльності. Поняття професійної діяльності.

Предмет праці, засоби праці, умови праці. Структура професійної діяльності. Основні компоненти діяльності. Основні типи і види діяльності. Психологічна структура сумісної діяльності. Соціально-психологічні феномени у групі. Психологія ділового спілкування.

Структура ділової бесіди. Методи забезпечення результативного спілкування: встановлення контакту; поглиблення контакту; завершення контакту.

Психологічні механізми формування діяльності. Діяльність як система дій. Формування професійних вмінь і навичок. Психологічні проблеми виробничого навчання. Класифікація виробничих умінь та навичок. Проблема оволодіння швидкісними навиками. Вправи для розвитку і вдосконалення професійно важливих якостей.

Психологія професій. Попереднє ознайомлення з професією. План психологічного вивчення професій. Методи вивчення професій. Психологічна характеристика і психограма професій. Психологічна систематика професій. Класифікація професій. Професіографія, її цілі. Принципи і методи професіографії. Особистісні методи професіографії. Використання професіограм у професійній діяльності. Методи і схеми професіографування. Загальна схема профвідбору. Рівні аналізу трудової діяльності. «Формула професії».

Психологія професійної придатності. Поняття професійної придатності. Індивідуально-психологічні фактори придатності до професії. Методи визначення професійної придатності. Динаміка професійної придатності.

6. ПСИХОДІАГНОСТИКА

Становлення психодіагностики як науки. Передісторія психодіагностики. Формування психодіагностики як науки. Психологічне тестування. Дослідження з психофізики. Роботи Ф. Гальтона по вимірюванню індивідуальних відмінностей. Розумові тести Дж. Кеттела. Дослідження інтелекту А. Біне. Розвиток психодіагностики у XX столітті. Розвиток психодіагностики з початку XX ст. до 1920-х рр. Криза у розвитку психодіагностики. Розвиток психодіагностики у 30-40 рр. Розвиток психодіагностики у 50-60 рр. Розвиток психодіагностики у 70-80 рр. Розвиток психодіагностики у 90-і рр. Розвиток психодіагностики в Україні.

Психодіагностичний процес: теорія і практика. Поняття психодіагностики. Предмет 8 психодіагностики. Структура психодіагностики. Клінічна, професійна та освітня психодіагностика. Психодіагностичне обстеження. Види психодіагностичних ситуацій. Зв'язок психодіагностики з іншими науками. Психодіагностичний метод. Об'єктивний, суб'єктивний та проективний діагностичні підходи. Тест як основний інструмент психодіагностики. Класифікація тестів.

Адаптація зарубіжних тестів. Норми тестові. Область застосування тесту. Психологічний діагноз. Діагностика рис особистості та «виміряна індивідуальність». Основні етапи психодіагностичного процесу. Етап збору даних. Етап переробки та інтерпретації даних. Етап прийняття рішення. Етичні аспекти психодіагностичного дослідження.

Психометричні засоби контролю психодіагностичних методик. Основні етапи конструювання тесту. Специфікація тесту. Розробка завдань та оформлення тесту. Проведення пілотажного дослідження. Індекс складності та індекс ефективності завдань. Надійність психодіагностичних методик. Коефіцієнт надійності. Методи визначення надійності. Надійність ретестова. Надійність паралельних форм. Надійність частин тесту. Валідність методики. Валідність очевидна. Валідність емпірична. Валідність змістовна. Валідність критріальна. Критерії валідизації. Валідність поточна та прогностична. Валідність конструктна. Валідність диференційна. Валідність інкрементна. Валідність конкурентна. Стандартизація тестів. Процедури нормування та центрування. Оцінки первинні. Оцінки шкальні.

Загальна характеристика тестів інтелекту. Інтелект. Основні підходи до визначення інтелекту. Структура інтелекту. Монофакторні та мультифакторні теорії інтелекту. Загальна характеристика тестів інтелекту. Історія розвитку тестів інтелекту. Тести Ф. Гальтона та Дж. Кеттела. Шкали інтелекту Біне-Сімона та Станфорд-Біне. Культурно-вільні тести інтелекту. Коефіцієнти інтелекту, показник відносний та показник стандартний.

Конструювання тестів інтелекту. Розробка інструкції для тестів інтелекту. Аналогії. Послідовності. Виключення зайвого. Завдання з кількома варіантами відповіді. Альтернативні завдання. Завдання на встановлення відповідності.

Завдання з обмеженням на відповіді та завдання з вільними відповідями. Впорядкування завдань тесту інтелекту.

Тести інтелекту Д. Векслера. Шкали інтелекту Д. Векслера. Шкала інтелекту для дорослих. Шкала інтелекту для дітей. Характеристика субтестів шкали інтелекту для дітей. Вербальний інтелектуальний показник, невербальний інтелектуальний показник, загальний інтелектуальний показник.

Особистісні опитувальники як метод дослідження. Загальна характеристика особистісних опитувальників. Історія розвитку особистісних опитувальників. Класифікація особистісних опитувальників. Проблеми конструювання та використання особистісних опитувальників. Типи завдань особистісних опитувальників. Особистісні опитувальники рис. Особистісні опитувальники Р.Б. Кеттелла. Типологічні особистісні опитувальники. Особистісні опитувальники Г.Ю. Айзенка. Опитувальник Х. Шмішека для діагностика типів акцентуацій характеру та темпераменту.

Загальна характеристика проективних методик. сторія проективного підходу. Тест вільних асоціацій К.Г. Юнга. Тест чорнильних плям Г. Роршаха. Обґрунтування проективного підходу у роботах Л. Френка. Загальна характеристика проективних методик. Класифікація проективних методик. Переваги та проблеми використання проективних методик. Проекція як психологічний феномен. Види проекції. Класифікація видів проекції Д. Холмса. Теоретичне обґрунтування проективного підходу у зарубіжній та вітчизняній психології.

Тематичний аперцептивний тест. Дитячий аперцептивний тест. Тематичний аперцептивний тест. Характеристика стимульного матеріалу. Діагностичне призначення. Процедура проведення дослідження. Показники аналізу результатів дослідження. Теоретичне підґрунтя тематичного аперцептивного тесту. Дитячий апперцептивний тест. Діагностичне призначення. Процедура проведення дослідження. Показники аналізу та інтерпретації результатів.

Метод «Малюнок сім'ї». Метод «Незакінчені речення». Історія розвитку методу «Малюнок сім'ї». Діагностичне призначення. Процедура проведення дослідження. Інтерпретація результатів дослідження за Г.Т. Хоментаускасом. Модифікація Л. Кормана. «Кінетичний малюнок сім'ї» Р. Бернса. Методика закінчення речень. Процедура проведення дослідження та аналізу результатів. Модифікація методики для підлітків та старших школярів.

7. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Загальні засади психології управління. становлення психології управління як галузі психологічного знання. Поняття психології управління. Зв'язок психології управління з іншими науками. Предмет, об'єкт та основні завдання психології управління. Структура, функції та основні категорії психології управління. Методологічні засади психології управління. Методи психології управління. Розвиток психології управляння як самостійної науки. Основні школи наукового управління.

Особистість як предмет наукового пізнання психології управління. психологія особистості керівника. Теорії особистості та їх використання в

управлінській практиці. Індивідуально- психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління.

Історичний розвиток феномену керівника. Керівник як об'єкт психологічного дослідження.

Управлінські ролі керівника. Психологічні особливості стилів керівництва. Психологічні типи керівників.

Психологія групи в системі управління. психологія управління персоналом. Група як соціально-психологічний феномен. Соціально-психологічна організація групи. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою. Група та соціально-психологічні ролі її членів.

Психологічна структура управлінської діяльності. психологічний зміст функцій управління.

Психологічна структура управлінської діяльності. Психологія професіоналізму управлінської діяльності. Класифікація функцій управління. Психологічний зміст функцій управління. Психологічні особливості планування та прийняття управлінських рішень.

Особистість як предмет наукового пізнання психології управління. психологія особистості керівника. Особливості поведінки особистості у групі. Активність особистості як форма вияву її індивідуальності. Психологічні особливості стилів керівництва. Психологічні типи керівників.

Якості та риси керівника.

Психологія групи в системі управління. психологія управління персоналом. Соціально- психологічна характеристика організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Співвідношення індивідуального та групового в управлінні організаціями.

Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Психологія впливу керівника на підлеглих.

Психологічна структура управлінської діяльності. психологічний зміст функцій управління. Психологічна структура управлінської діяльності. Морально-психологічні засади управлінської діяльності. Соціокультурний та етнопсихологічний контексти управлінської діяльності.

Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання. Сутність та види конфліктів в організації. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні. Поведінка людини у конфліктній ситуації. Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Деякі прояви акцентуацій характеру та ефективність професійної діяльності.
2. Гендерні особливості стилів керівництва.
3. Вплив світогляду особистості на розвиток її індивідуальності.
4. Особливості мотивації особистості до професійної діяльності.
5. Соціально-комунікативна активність особистості в контексті суб'єктно-вчинкової парадигми.
6. Особливості професійного самовизначення старшокласників.
7. Стильові особливості саморегуляції особистості.
8. Властивості нервової системи і спрямованість особистості.
9. Особистість в контексті суб'єктно-вчинкової парадигми в психології.
10. Внутрішні детермінанти професійного самовизначення особистості.
11. Духовно-катарсична активність особистості.
12. Психологічні характеристики безробітних на ринку праці.
13. Я-концепція особистості. Типи класифікацій
14. Особливості самовизначення та самоздійснення особистості.
15. Категорія суб'єкта в сучасній психології особистості.
16. Бар'єри життєтворчості та особистісного зростання.
17. Ціннісні орієнтації особистості.
18. Психологія комунікативних і організаторських схильностей особистості.
19. Природа і психологічна суть мотивації поведінки та діяльності людини.
20. Мотивація навчальної діяльності.
21. Мотивація трудової діяльності людини.
22. Самоактуалізація в структурі "Я-концепції" особистості.
23. Формування успішної особистості в процесі професійного навчання.
24. Психологічні особливості ділового спілкування в умовах навчання.
25. Вплив інтро-екстраверсії на самоактуалізацію особистості.
26. Психологічний аспект особистості керівників та ефективність їх діяльності.
27. Самооцінка особистості як фактор формування та розвитку конкурентоспроможності.
28. Психологія професійної переорієнтації людини.
29. Особливості схильності особистості до конфліктної поведінки.
30. Процедурна і декларативна пам'ять. Нейронно-молекулярні механізми пам'яті.
31. Психофізіологія мотивації. Фази розвитку та властивості мотивації. Структурно-функціональна організація мотивації.
32. Теорії емоцій. Емоції, як відбиття актуальної потреби й імовірності її задоволення.
33. Роль лімбічної системи у формуванні емоцій.
34. Психофізіологія свідомості. Основні концепції свідомості. Організація свідомості.
35. Свідомість, спілкування і мовлення. Функції свідомості.
36. Психофізіологія підсвідомого. Поняття підсвідомого у психофізіології.
37. Поняття психодіагностичного процесу та його етапи.

38. Підходи до класифікації особистісних опитувальників.

39. Психологічний діагноз та його види.

40. Психодіагностичний висновок. Основні вимоги до психодіагностичного висновку.

41. Феноменологічний (Ясперс), психодинамічний (Фрейд) та екзистенційний підходи до аналізу психопатологічних явищ.

42. Принципи розмежування психологічних феноменів і психопатологічних симптомів.

43. Психічне здоров'я, психічна хвороба, психічний розлад.

44. Психологічні концепції розладу.

45. Психосоматичні хвороби та моделі їх формування.

46. Захисні механізми як невід'ємна частина структури особистості.

47. Психологічні проблеми подолання хвороби, кризи особистості.

48. Особистість у організаційній психології.

49. Психологія управління людськими ресурсами.

50. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання.

51. Особливості прояву професійного стресу у працівників організацій.

52. Психологічні дослідження професійного стресу в організаціях.

53. Основні спільні характеристики різних терапевтичних напрямів (З. Фрейда, К. Юнга, А. Адлера, К. Хорні та ін.) у межах психодинамічного підходу.

54. Характеристика різних терапевтичних напрямів у межах екзистенційного підходу.

55. Когнітивна терапія та можливі обмеження в її застосуванні.

56. Відмінності у стосунках між психотерапевтом і клієнтом у когнітивно-поведінковому та екзистенційному підходах.

57. Вплив сімейного середовища на психічне здоров'я дітей.

58. Основні принципи клінічної психології, що допомагають пацієнтам з різними психічними розладами.

59. Принципи організації консультативної взаємодії.

60. Індивідуально-психологічні фактори придатності до професії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Боярчук О. Д. Анатомія та еволюція нервової системи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. 395 с.

2. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. 3-тє вид. К.: Каравела, 2012. 344 с.

3. Волошина В.В., Волинська Л.В., Савицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб. К., 2005.

4. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посіб. / І. М. Галян. – К., 2009.

5. Дусавицький О.К. Розвиток особистості у навчальній діяльності. Вид.2. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2008. 216 с.

6. Занюк С. С. Психологія мотивації: навч. посіб. К., 2002.

7. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир, 2006.

8. Зелінська Т. М. Практикум із загальної психології [текст] : навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Зелінська, І. В. Михайлова. К., 2010.

9. Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf

10. Каліщук С. М. Психотехніки кризового консультування: моделі, алгоритми, вправи, приклади: навчальний посібник. Київ: МайстерКниг, 2023. 368 с.

11. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни: Навч.-методичний посібник. К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 124 с.

12. Моляко В.О. Психологія творчості. К., 2010.

13. *Основи психології та міжособове спілкування:* навч. посібник / Л.В. Засєкіна, Т.В. Пастрик. К.: ВСВ «Медицина», 2015. 216 с.

14. Основи психотерапії. Навчальний посібник / Автори-укладачі В.І.Стець, М.І. Попіль. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 187с.

15. Палій А. А. Диференціальна психологія. К., 2010

16. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. К., 2000.

17. Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія / уклад. І. О. Корнієнко, О. Ю. Воронова. Мукачево : МДУ, 2019. 41 с.

18. Психологія. Підручник. Харків, 2012.
https://www.yakaboo.ua/ua/psihologijapidruchnik-1568311.html

19. Пріб Г.А. Соціальна психіатрія і наркологія: навч. посіб. Київ: ІПК ДСЗУ, 2016. 255 с

20. Османова А. М., Хорунженко Г. В. Клінічна психологія : навч. посібник. Київ: Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» 2023. 214 с.

21. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології навчальний посібник. К., ІППО АПН України, 2006. 530 с.

22. Роменець В.А. Історія психології XIX – початок XX століття. К.: Либідь, 2007. 832 с.

23. Скрипченко О. В. Загальна психологія : Хрестоматія : Навчальний посібник / О. В. Скрипченко [та інші]. К. : Каравела, 2007. 640 с.

24. Трофімов Ю. Л. Психологія: Підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова; В. В. Рибалка, П. А. Гончарук. 3-тє вид., стереотип. К.: Либідь, 2001. 560 с.

25. Цимбалюк І. М. Загальна психологія. Модульно-рейтинговій курс для студентів вищих навчальних закладів: навчальний посібник / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. 2-е вид. К. : Професіонал, 2004. 304 с.

26. Чала О. М., Шахрайчук Ю. М. Психодіагностика: навчальний посібник. Х., 2018. 246 с. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40695/1/Book_2018_Chala_Psykhodiahnostyka.pdf

27. Чорна І. М. Основи психотерапії : навч. посібник для студентів спеціальності 053 Психологія. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2025. 186 с.

28. Шадських Ю. Г. Психологія : Короткий навчальний словник : терміни і поняття : Навчальний посібник / Ю. Г. Шадських, В. М. Піча. Львів : Магнолія 2006, 2008. 276 с.

Додаткова література

1. Давидова О. В. Ефективність психотерапевтичних практик майндфулнес у регуляції стресостійкості в юнацькому віці. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія. Психологія»: Науковий журнал. Острог. Вид-во НаУОА. червень, 2021. Випуск №-13. Осторог. С. 96-103.

2. Дрозденко К. С. Загальна психологія у практичному вимірі : Підручник / 6 К. С. Дрозденко. К. : ВД "Професіонал", 2007. 608 с.

3. Іванова О. В. Психологія : вступ до спеціальності : навчальний посібник / О. В. Іванова, Л. М. Москалюк, С. І. Корсун. К. : Центр учбової літератури, 2013. 184 с.

4. Клінічна психологія / Н.Т.Колесник, О.А.Орлова. URL: https://stud.com.ua/28948/psihologiya/klinichna_psihologiya

5. Кокун, О.М., & Мельничук, Т.І. (2023). Резилієнс- довідник: практичний посібник. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/734632 53.

6. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навч. посіб. – К., 2004.

7. Максименко С.Д. Експериментальна психологія [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17990126/psihologiya/eksperimentalna_psihologiya_-_maksimenko_sd

8. Максименко С. Д. Психологія та педагогіка : підручник / С. Д. Максименко [та ін.] ; за ред. С. Д. Максименка. К. : Видавничий дім "Слово", 2013. 584 с.

9. Матвієнко Л.І. Практикум із загальної психології: Навч. посібник. К., 2008.

10. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : Навчальний посібник / П. А. М'ясоїд. 5-те вид., стер. К. : Вища школа, 2006. 487 с.

11. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник/ Р. В. Павелків. К. : Кондор, 2009. 576 с.

12. Яцина О. Ф. Основи психотерапії : практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

Додаток А

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Академія праці, соціальних відносин і туризму

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
для фахового іспиту
зі спеціальністю С4 Психологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ТЕСТ ДЛЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ
Час виконання: 60 хвилин
Максимальна кількість балів: 200

1. Яка структура головного мозку відіграє провідну роль у формуванні емоцій? (5 балів)
А. Мозочок
Б. Лімбічна система
В. Потилична кора
Г. Таламус

2. Хто є автором теорії самоактуалізації? (5 балів)
А. З. Фрейд
Б. К. Юнг
В. А. Маслоу
Г. Б. Скіннер

3. Який механізм психологічного захисту полягає у приписуванні власних неприйнятних рис іншим людям? (5 балів)
А. Раціоналізація
Б. Проекція
В. Регресія
Г. Заперечення

4. Процедурна пам'ять забезпечує(5 балів):
А. Запам'ятовування дат і фактів
Б. Виконання навичок та автоматизованих дій
В. Збереження автобіографічних подій
Г. Запам'ятовування образів

5. Який стиль керівництва передбачає колегіальне прийняття рішень? (5 балів)

А. Авторитарний
Б. Демократичний
В. Ліберальний
Г. Харизматичний

6. Під час відбору кандидатів на посаду психолог використовує тестування, структуроване інтерв'ю та аналіз попереднього професійного досвіду претендентів. Яка основна мета такого підходу? (5 балів)

А. Скорочення часу оцінювання
Б. Підвищення обґрунтованості висновків щодо професійної придатності кандидата
В. Усунення необхідності інтерпретації результатів
Г. Гарантування відсутності помилок під час оцінювання

7. Студент отримав негативний відгук щодо своєї курсової роботи. Після цього він проаналізував власні помилки, визначив напрями вдосконалення та скоригував план подальшої роботи. Який психологічний процес найбільшою мірою проявився в цій ситуації? (5 балів)

А. Навіювання
Б. Рефлексія
В. Конформність
Г. Емоційне зараження

8. Двоє студентів мають однаковий рівень інтелектуальних здібностей. Проте один із них регулярно виконує завдання, відвідує додаткові заняття та демонструє високі результати, тоді як інший часто відкладає навчання і працює лише перед іспитами. Яку функцію мотивації ілюструє ця ситуація? (5 балів)

А. Формування темпераменту
Б. Розвиток пам'яті
В. Регуляція та спрямування діяльності
Г. Формування характеру

9. Який документ містить результати психодіагностичного обстеження та їх інтерпретацію? (5 балів)

А. Анамнез
Б. Психологічний діагноз
В. Психодіагностичний висновок
Г. Протокол спостереження

10. Згідно з феноменологічним підходом К. Ясперса, основним методом дослідження психопатологічних явищ є (10 балів):
А. Інтроспекція
Б. Феноменологічний опис переживань
В. Психоаналіз
Г. Біографічний метод

11. Яка характеристика найбільше притаманна самоактуалізованій особистості? (10 балів)
А. Конформність
Б. Орієнтація на схвалення інших
В. Реалізація власного потенціалу
Г. Залежність від соціальних норм

12. Студент пояснює свій високий результат на іспиті наполегливою підготовкою, а невдачу на іншому іспиті — упередженим ставленням викладача. Яке психологічне явище найкраще ілюструє цей приклад?
А. Ефект первинності
Б. Фундаментальна помилка атрибуції
В. Егоцентричне упередження
Г. Ефект ореолу

13. Яка структура особистості, за З. Фрейдом, функціонує за принципом реальності? (10 балів)
А. Воно (Id)
Б. Над-Я (Superego)
В. Я (Ego)
Г. Несвідоме

14. Яке з наведених тверджень найбільш повно відображає біопсихосоціальну модель виникнення психосоматичних розладів? (10 балів)

А. Провідну роль у виникненні захворювання відіграють біологічні чинники, а психологічні фактори мають другорядне значення.
Б. Психосоматичні розлади формуються внаслідок взаємодії біологічних, психологічних та соціальних чинників.
В. Психосоматичні симптоми виникають виключно через хронічний стрес.
Г. Основною причиною психосоматичних захворювань є особистісна незрілість.

15. Яка принципова відмінність між психодинамічним трактуванням опору та його розумінням у когнітивно-повідінковій терапії? (15 балів)
А. У КПТ опір визнаний несвідомим захистом, а в психодинамічному підході — дисфункціональною думкою.
Б. У психодинамічному підході опір розглядається як несвідоме протистояння усвідомленню витісненого матеріалу, тоді як у КПТ — як когнітивний або поведінковий патерн, що заважає змінам.
В. Обидва підходи трактують опір однаково — як свідомість протидію терапевту
Г. КПТ вважає опір корисним терапевтичним матеріалом, а психодинамічний підхід — перешкодою, який слід усунути.

16. Юнак завершує навчання в університеті та намагається визначитися з майбутньою професією, життєвими цілями та власними цінностями. Яке завдання розвитку є провідним для цього вікового періоду?

А. Формування базової довіри до світу
Б. Формування особистісної ідентичності
В. Розвиток довільної уваги
Г. Подолання сенсорної депривації

17. Який дослідницький дизайн забезпечує найвищий рівень доказовості при оцінці ефективності психологічного втручання? (15 балів)
А. Одноразове опитування учасників після завершення програми
Б. Порівняння показників до і після вручення в одній групі без контрольної
В. Рандомізоване контрольне дослідження з вимірюванням до і після втручання в експериментальних та контрольних групах
Г. Аналіз відгуків учасників про корисність програми

18. Клієнтка 34 років звернулася зі скаргами на захворювання внутрішньої порожнини, нестабільність самооцінки, інтенсивні та короткочасні міжособистісні стосунки, імпульсивні вчинки у стресових ситуаціях. Який діагностичний напрям і тактика первинної роботи є найбільш обґрунтованими? (20 балів)
А. Депресивний розлад; виконати когнітивну реструктуризацію як основний метод
Б. Тривожний розлад; використання техніки релаксації та збільшення десенсибілізації
В. Ознаки емоційно нестабільного розладу особистості; першочергово — побудова стабільного терапевтичного альянсу, надалі — діалектично-повідінкова терапія або схема-терапія.
Г. Нарцисичний розлад особистості; рекомендувати групову терапію як основний формат роботи

19. Який із наведених варіантів правильно описує сутність феномену групомислення за Дженісом? (20 балів)

А. Тенденція членів повідомляти менше індивідуальних зусиль у порівнянні з самостійною групою роботою

Б. Прагнення групи до одностайності, що пригнічує критичне мислення та реалістичну оцінку альтернативи

В. Посилення індивідуальних позицій учасників у процесі групової дискусії

Г. Зниження особистої відповідальності індивіда внаслідок розчинення у групі.

20. Яке порушення мислення характеризується збереженням формальної логіки при втраті практичного змісту суджень та опори на несуттєві, латентні ознаки замість очевидних? (20 балів)

А. Персеверація

Б. Прискорення мислення

В. Резонаторство

Г. Амбівалентність

Навчально-методичне видання

ПРІБ ГЛІБ АНАТОЛІЙОВИЧ
БЕГЕЗА ЛЮДМИЛА ЄВГЕНІВНА
БОРЕЦЬ ОЛЕСЯ АНАТОЛІЇВНА
ЖИТИНСЬКА МАРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Програма фахового вступного іспиту для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю: С4 Психологія

Відповідальний за випуск Олеся Борець

Академія праці, соціальних відносин та туризму (АПСВТ)
вул. Кільцева дорога, 3-А. Київ, 03187
Тел./факс (044) 522-49-40